

การบริหารความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง

การบริหารความเสี่ยงการทุจริต ความจำเป็นในการประเมินความเสี่ยงมีความสำคัญและมีความจำเป็นในการป้องกันและควบคุม ปัญหาด้านต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนซึ่งอาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กร โดยรวม และเป็นกระบวนการดำเนินงานขององค์กรที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุ วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงที่ดี คือ การสนับสนุนบุคลากรมีส่วนร่วมใน การวิเคราะห์ ตรวจสอบ และประเมินความเสี่ยง ตลอดจนในการติดตามการดำเนินงานตามแนวทางการ บริหารความเสี่ยงที่กำหนดไว้ โดยปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ สำนักงาน ป.ป.ท. ได้กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐ ต้องประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งถือเป็นเครื่องมือในการบริหารเพื่อเสริมสร้าง ธรรมาภิบาล และเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้ การนำ กระบวนการบริหารความเสี่ยงมาสนับสนุนการทำงานในภารกิจหลักขององค์กร สามารถเชื่อมั่นได้อย่าง สมเหตุสมผลว่าจะนำไปสู่การลดทุจริตประทุพผิตมิชอบ ด้วยการกำหนดแนวทางการลด หรือป้องกันความเสียหาย อันเกิดจากความเสี่ยงในการทำงานแต่ละขั้นตอนไว้ล่วงหน้า และการปฏิบัติภารกิจ นั้นเป็นไปตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ โดยการพัฒนาเครื่องมือ สร้างมาตรการในการต่อต้านการทุจริตที่มี ประสิทธิภาพ และเท่าทันต่อ พลวัตการทุจริต และเป็นส่วนหนึ่งของระบบ Internal Control Framework COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ซึ่งจะเกี่ยวข้องในองค์ประกอบที่ ๒ การประเมิน ความเสี่ยงภายใต้หลักการที่ ๘ การพิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

The Fraud Triangle

สำหรับ ทฤษฎีสามเหลี่ยมของการทุจริต (Fraud Triangle) ของ Donald R Cressey ในทศวรรษ ๑๙๘๐ อธิบายถึงองค์ประกอบ ๓ ประการที่เป็น เหตุของการทุจริต และเหตุการณ์หรือปัจจัยเสี่ยง การทุจริตเกิดขึ้น ทั้ง ๓ ด้าน คือ

๑) มีความกดดัน หรือแรงจูงใจ (Pressure or Incentive) ผู้ทุจริตมีความ กดดันทำให้กระทำการ ทุจริต อาจเกิดจาก ความ กดดันในการปฏิบัติงาน ความกดดันส่วนตัว

๒) โอกาส ในการกระทำและปกปิด (Opportunity) โอกาส กระทำทุจริตและปกปิดการกระทำ และ โอกาสที่จะแปลงทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำทุจริต ซึ่งเกิดจากจุดอ่อน ของการควบคุมภายใน

๓) ข้ออ้างหรือเหตุผล และทัศนคติที่ผิด (Rationalization) ข้ออ้างความจำเป็นและเหตุผลส่วนตัวอ้าง ว่าเป็นประเพณีทางธุรกิจ อ้างว่าเป็นประโยชน์ส่วนรวม ทำเพื่อองค์กร หรืออ้างว่าตนได้รับ ค่าตอบแทนน้อย กว่าที่ควรจะได้

๑. วัตถุประสงค์หลักของการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ๑) เพื่อดำเนินงานบริหารความเสี่ยงการทุจริต และสนับสนุนให้มีการออกแบบและการปฏิบัติงาน ตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม
๒. เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความโปร่งใส
๓. เพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบธรรมาภิบาล และความซื่อตรงขององค์กร

นิยามความเสี่ยงการทุจริต ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)

ตามคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ สำนักงาน ป.ป.ท. ให้นิยามความหมาย ดังนี้

ทุจริต : การใช้อำนาจรัฐในทางที่ผิด การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และประพฤติดีมิชอบและการรับสินบน หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมในอนาคต

ปัญหา หรือความต้องการ : ของผู้รับบริการ หรือ ธุรกิจตัวกลาง หรือ Third Party หรือ Customs Broke หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น สำหรับด้านการอนุมัติ อนุญาต ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงการทุจริต เนื่องจากความยุ่งยากและเป็นอุปสรรคของผู้ขอรับบริการ จึงนำมาสู่การเรียกร้องผลประโยชน์ การจ่ายเงิน และค่าธรรมเนียม นอกกระบบ หรืออาจมีการเอื้อประโยชน์ หรือการตอบแทนบุญคุณในรูปแบบต่างๆ อาจ ก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

สินบน (Bribery) หมายถึง การเสนอ การให้สัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเป็น การฝ่าฝืน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำ หรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น

ของขวัญ (Gifts) การเสนอ การให้ หรือการรับของขวัญ เครื่องแสดงไมตรีจิต การบริจาคน และประโยชน์ ในลักษณะเดียวกัน เมื่อการเสนอ การให้ หรือการรับสามารถพิจารณาอย่างเป็นเหตุเป็นผลได้ว่าเป็นสินบน การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามจรรยา : มาตรา ๑๒๘พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๖๑ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๓ ข้อ ๓ ให้นิยาม

“การรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินอื่นใดจาก ญาติหรือบุคคลที่ให้อาชีพโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตาม มารยาทที่ปฏิบัติกัน

๔. การบริหารและการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารความเสี่ยงการทุจริตองค์กรต้องทราบถึงการทุจริตตามลักษณะ (Inherent fraud risk) ที่ กำลังเผชิญอยู่ โดยพิจารณาจากโอกาสเกิดและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เพื่อหาวิธีการตอบสนองความเสี่ยงให้ อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประกอบกับการพิจารณาถึงความคุ้มค่าของต้นทุนและผลประโยชน์ที่จะได้รับ จาก วิธีการตอบสนองความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วยขั้นตอน ๓ ขั้นตอน คือ

๑) การระบุความเสี่ยงการทุจริต : ระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงและสภาพความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการ กระทำของผู้ทุจริตคนเดียวและการร่วมมือกันกระทำการทุจริตของคนหลายคน ซึ่งในการระบุเหตุการณ์ความ เสี่ยงอาจศึกษาจากเหตุการณ์ของหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งศึกษาจากภายในองค์กร จากการประชุม การระดม สมอง จากบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์แตกต่างกัน สิ่งสำคัญในการระบุความเสี่ยง คือ การเข้าใจถึง Root Cause และแหล่งที่จะเกิดเหตุการณ์การทุจริต เพราะเป็นขั้นตอนสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จของแผนการ บริหารความเสี่ยงการทุจริต

๒) การประเมินความเสี่ยงการทุจริต : การประเมินโอกาสจะเกิด (Likelihood) พิจารณาจากเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นทั้งภายในองค์กร หรือเกิดในองค์กรอื่น รวมทั้งเหตุการณ์ที่ไม่เคยเกิด การประเมินผลกระทบ (Impact) พิจารณาผลกระทบในทุกด้าน ทั้งการเงินและมิใช่การเงิน ชื่อเสียง ผลการกฎหมาย ความปลอดภัย และความอยู่รอดขององค์กร

๓) การจัดการตอบสนองความเสี่ยง : ฝ่ายบริหารต้องกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และระดับความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้ต้องได้รับการจัดการตอบสนองความเสี่ยง และต้องมีกิจกรรมการควบคุมให้มั่นใจว่ามีการปฏิบัติได้จริง

๕. เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต พิจารณาจาก ๒ มิติ คือ โอกาสจะเกิด และ ผลกระทบ
โอกาสจะเกิด : พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ความถี่ หรือความน่าจะเป็น ที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ผลกระทบ : พิจารณาความรุนแรงของความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบทั้งด้านการเงิน และไม่ใช้การเงิน

แสดงระดับความรุนแรงของความเสี่ยง (Heat Map)

ระดับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น Impact	Risk Profile Map ระดับความรุนแรง	ระดับความน่าจะเป็น Likelihood				
		1 ยาก	2 เป็นไปได้บ้าง	3 อาจเป็นไปได้	4 เป็นไปได้มาก	5 แน่นอน
	5 สูงมาก					
	4 สูง					
	3 ปานกลาง					
	2 น้อย					
	1 น้อยมาก					

ระดับความเสี่ยง (Risk Level) โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (L) x ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น (I)	
ระดับความเสี่ยง	คำอธิบาย
สูงมาก	ระดับความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที
สูง	ระดับความเสี่ยงที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีการจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
ปานกลาง	ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อไม่ให้ความเสี่ยงเพิ่ม
น้อย	ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ยังคงต้องควบคุมความเสี่ยง

องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง จึงให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ควบคู่ไปกับการป้องกันการทุจริต โดยได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตและนำไปสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) อันจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนให้บรรลุตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ที่กำหนดไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ หน่วยงานที่เข้าร่วมการประเมิน ITA ทั้งหมด (ร้อยละ ๑๐๐)ต้องได้คะแนน ๘๕ คะแนนขึ้นไป รวมทั้งประเทศไทยต้องมีคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index – CPI) อยู่ในอันดับ ๑ ใน ๔๓ และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า ๕๗ คะแนน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖
องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง อำเภอน้ำสนิคม จังหวัดชลบุรี

ลำดับ	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง Risk Score	มาตรการควบคุมและ บริหารจัดการความเสี่ยง
๑	การบริหารงานของหน่วยงาน และการปฏิบัติงานของ บุคลากร	๑. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติตามนโยบายของ ผู้บริหารโดยไม่มีระเบียบกฎหมายรองรับ ๒. บุคลากรของหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญกับการ ปฏิบัติงานเอางานส่วนตัวมาทำที่ทำงานขาดความ รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน	ต่ำ 	๑. โครงการอบรมให้ความรู้กฎหมายทั่วไป ๒. มาตรการส่งเสริมการปฏิบัติงานตาม ประมวลจริยธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง ๓. โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง
๒	การบริหารงานบุคคล	การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย โอนเลื่อนตำแหน่ง เงินเดือน และการมอบหมายงานไม่เป็นธรรมเอาแต่พวกพ้อง หรือมีการเรียกรับเงินเพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือ เลื่อนตำแหน่ง	ต่ำ 	๑. มาตรการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ และกำกับติดตาม การเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะขององค์การบริหารส่วน ตำบลทุ่งขวางด้านการบริหารบุคคล ๒. มาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสของ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวางในด้านการบริหารงาน บุคคล

ลำดับ	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง Risk Score	มาตรการควบคุมและ บริหารจัดการความเสี่ยง
๓	การบริหารการเงินงบประมาณ และการจัดซื้อจัดจ้างการ บริหารพัสดุ	การบริหารการเงินงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือใช้เงินไม่เกิด ประโยชน์กับราชการ	ต่ำ 	๑. มาตรการการควบคุมการเบิกจ่ายเงินตามข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒. มาตรการการรายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำเดือน และประจำปี ๓. มาตรการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ และกำกับติดตาม การเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะขององค์การบริหารส่วน ตำบลทุ่งขวาง
๔	การใช้ประโยชน์ทรัพย์สินของ ทางราชการ	การนำพัสดุ/ครุภัณฑ์ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่ใช้ ภายในสำนักงานไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว	ต่ำ 	การชี้แจงข้อปฏิบัติการขอยืมพัสดุ/ครุภัณฑ์ไปใช้ส่วนตัว
๕	การให้บริการสาธารณะ/การ บริการประชาชน	๑. ไม่บริการประชาชนตามลำดับเนื่องจาก ความสัมพันธ์ส่วนตัวหรือการให้สิทธิพิเศษแก่บาง คนบางกลุ่ม ๒. ให้บริการไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่นการใช้ เวลาการให้บริการนานกว่าที่กำหนด	ต่ำ 	๑. มาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสของ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง ๒. ช่องทางการรับเรื่องราวร้องเรียนร้องทุกข์ ๓. มาตรการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะขององค์การบริหาร ส่วนตำบลทุ่งขวาง ๔. การจัดทำแนวปฏิบัติที่ดี (Do & Don'ts) มาตรการ ควบคุมความเสี่ยงการเรียกรับ – รับ หรือยอมจะรับ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ